

קבצי הערות התמימים ואנ"ש ללקו"ש חלק י"ז שיחה ג' לפרשת ויקרא

קובץ הערות התמימים ואנ"ש מאריסטאון גליון צט (תשל"ט)

א. בלקו"ש ויקרא ש.ז. ס"ב מקשה וז"ל: ואדרבה – אזיב א בן עשר למשנה וכו' דארף האבן א ביאוד, על אחת כו"כ א בן חמש למקרא! עכ"ל.

הרי מזה אנו רואים דפירוש רש"י הוא לבאר לבן חמש למקרא הפירוש בהכתוב, וכך מבואר בכו"כ שיחות (והוא היסוד לביאורי כ"ק אדמו"ר שליט"א בפרש"י) שעל פי פסק המשנה "בן חמש שנים למקרא" מובן שפירושו של רש"י שהוא פשוטו של מקרא, צ"ל מובן ל"בן חמש למקרא".

ושמעתי להעיר ע"ז ממ"ש המהר"ל מפראג בספרו "גור ארי" על הפסוק ושננתם לבניך גו' – דמבאר שם באריכות דברי המשנה הנ"ל ושזה צ"ל דרך החינוך, בתחלה ללמוד כל המקרא מגיל חמש, ואח"כ כל המשנה מגיל עשר וכו', ומסביר שדרך הלימוד שהיתה נהוגה בדורו ללמוד קצת מקרא ולעבור לגמרא בגיל צעיר אינה נכונה כי הנער הצעיר אינו מסוגל להבין גמרא וכו', ובין שאר דבריו אומר "ועוד יש דרכם כסל למו מלמדו בפ"י רש"י על התורה", משמע מכללות דבריו שלדעתו פ"י רש"י על התורה אינו מובן לתינוקות קטנים וכו'.

ונראה דלא כך הפי' בגו"א, דשם לא כתב דהתלמיד אינו מביין את הגמ' וכך התו', אלא דכתב שהלימוד דגמ' ותו' לפני שלמד כל המשנה הרי"ז כבנין בלי יסוד. ולכן לדעתו צריך ללמוד מקודם כל המשנה ואח"כ ילמוד גמרא. אוצר החכמה

וכן אפ"ל כוונתו בלימוד רש"י, דקודם ילמוד כל המקרא ויהי בקי בו, דאל"כ אם ילמוד חומש עם פרש"י יתכן שלא יספיק בחמש שנים ללמוד את המקרא, אבל זה פשוט שהתלמיד מסוגל להבין פרש"י, ולכן באם יודעים בהתלמיד שאף אם ילמדו אתו פרש"י יספיק ללמוד המקרא בחמש שנים, מחוייבים ללמוד אתו גם פרש"י.

אמנם כהנ"ל הוא לשיטת הגו"א, אבל מזה גופא דמנהג ישראל הוא באופן הלימוד דלא כדבריו, מוכח דההלכה אינה כהגו"א וההולכים בשיטתו.

ראובן פאללאק